

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. ประชากร Rajabhat Mahasarakham University

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในปีการศึกษา 2548 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 . 2548 : 4 - 5) แยกเป็นดังนี้

- 1.1 ผู้บริหาร จำนวน 331 คน
- 1.2 ครูผู้สอน จำนวน 331 คน
- 1.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 331 คน
- 1.4 ผู้ปกครอง จำนวน 331 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรแบบแบ่งชั้น โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซ์และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 40) จำนวน 178 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 712 คน จำแนกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 2.1 ผู้บริหาร จำนวน 178 คน
 2.2 ครูผู้สอน จำนวน 178 คน
 2.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 178 คน
 2.4 ผู้ปกครอง จำนวน 178 คน¹²

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	กลุ่ม ตัว อย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม				
			ผู้ บริหาร	ครู ผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการฯ	ผู้ปก ครอง	รวม
วาปีปทุม	82	44	44	44	44	44	178
บรบือ	77	41	41	41	41	41	178
พยัคฆภูมิพิสัย	62	34	34	34	34	34	178
นาเชือก	51	27	27	27	27	27	178
นาคน	34	18	18	18	18	18	178
ยางสีสุราช	25	14	14	14	14	14	178
รวมทั้งสิ้น	331	178	178	178	178	178	712

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของ
 ผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง โรงเรียนใน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของ
 ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่สอบถามเกี่ยวกับ
 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มหาสารคาม เขต 2 มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด มีจำนวน

48 ข้อ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ จำนวน 12 ข้อ ด้านวิชาการ จำนวน 12 ข้อ ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 13 ข้อและด้านความสามารถในการบริหาร จำนวน 11 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิด (Open Ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพและด้านความสามารถในการบริหาร
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Ended Form) เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 63-93)
3. สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง แล้วย่นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้
  - 4.1 นายมีชัย พลภูงา กศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พิจารณาเรื่องโครงสร้างและความเที่ยงตรง
  - 4.2 นางสาว ธัญพร วาเสนัง ศศ.ม. (การสอนภาษาไทย) โรงเรียนบ้านขามเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พิจารณาเรื่องความถูกต้องด้านภาษา
  - 4.3 นายสมาริ พินิจกิจ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านขามเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พิจารณาเรื่องความชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องของข้อคำถามและเวลา
5. ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญ
6. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่ม

ตัวอย่างในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 50 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

7. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

8. เมื่อได้แบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขและตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารครูผู้สอน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ส่งให้กับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามพร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน

3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บแบบสอบถามจากโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วคัดเฉพาะฉบับที่ตอบสมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ตามตัวแปรที่ศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์ ดำเนินการให้คะแนนดังนี้

ระดับคุณลักษณะ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4

ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

4. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

5. แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :100)

4.51 - 5.00	แปลความหมายว่า	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	แปลความหมายว่า	อยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	แปลความหมายว่า	อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	แปลความหมายว่า	อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	แปลความหมายว่า	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้ F-test หรือ One - way ANOVA

7. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอในรูปตาราง แสดงความถี่และคิดค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรในการคำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนในการคำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :

102)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

Rajabhat Mahasarakham University

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

3. การหาค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้ F-test หรือ

One - way ANOVA (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 118)